

PROTOKÓŁ

z kontroli przeprowadzonej w Urzędzie Gminy w Rytwianach w zakresie prawidłowości prowadzenia i aktualizowania rejestrów wyborców

I Informacje podstawowe

Kontrolę w dniu 21 listopada 2017 roku przeprowadzili Anna Szymkiewicz-Cieślak i Karol Plech - pracownicy Krajowego Biura Wyborczego Delegatury w Kielcach na podstawie upoważnienia wystawionego w dniu 21 listopada 2017 r. przez Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Kielcach.

Wójt Gminy Rytwiany został poinformowany o zakresie i dniu kontroli pismem z dnia 15 listopada 2017 r.

Przedmiotem kontroli był sposób prowadzenia, aktualizacji i udostępniania rejestru wyborców oraz zasadność założenia informacji dodatkowych o wpisaniu i skreśleniu ze stałego rejestru wyborców w ramach sprawowanego nadzoru Państwowej Komisji Wyborczej nad rejestrem wyborców.

Dokumentację w trakcie kontroli udostępniała oraz wszelkich wyjaśnień udzielała Pani Lidia Skład pracująca na stanowisku ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych oraz archiwum zakładowego, która m. in. zajmuje się ewidencją ludności, zameldowaniem i wymeldowaniem obywateli oraz załatwieniem spraw z zakresu wydawania dowodów osobistych. Zakres czynności obejmuje również prowadzenie rejestru wyborców.

Ustalenia kontroli:

Rejestr wyborców prowadzi się tylko w części A dla wyborców posiadających obywatelstwo polskie. Nie prowadzi się części B rejestru z uwagi na nie wpisanie do rejestru wyborców obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, stale zamieszkałymi na obszarze gminy i uprawnionych do korzystania z praw wyborczych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Natomiast na terenie gm. Rytwiany został zameldowany na pobyt stały, 1 obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

W ramach przygotowania do kontroli przeanalizowano dane o liczbie mieszkańców, liczbie wyborców wpisanych do rejestru wyborców, a także liczbę informacji dodatkowych rejestru wyborców z ostatniego roku. Dane między kwartałami, zmieniały się w sposób płynny. Nie było znaczących zmian, które mogłyby świadczyć o ewentualnych nieprawidłowościach. Zmiany danych za gminę miały równomierne przełożenia w poszczególnych obwodach głosowania/okręgach wyborczych.

II System informatyczny

Nazwa używanego programu	RADIX sp. z o.o. sp.k. ul. Piastowska 33, 80-332 Gdańsk zakładka: Rejestr wyborców wersja: 2.12 (2017.06.21)
--------------------------	---

Czy system informatyczny umożliwia:	TAK	NIE
- przechowywanie informacji dodatkowych dla osób zameldowanych i ostatnio zameldowanych na obszarze gminy na pobyt stały	x	-
- udostępnianie informacji o liczbie wyborców objętych rejestrem wyborców w gminie (meldunek)	x	-
- udostępnianie danych w celu sporządzenia spisów wyborców /osób uprawnionych do udziału w referendum	x	-
- prowadzenia odrębnego zbioru przejściowego w celu przechowywania informacji dodatkowych	x	-

Uwagi:

Na miejscu sporządzono wydruk meldunku o stanie rejestru wyborców w gminie wg stanu na dzień 21 listopada 2017 r. Po przeanalizowaniu danych stwierdzono, że dane częściowo nie potwierdziły się z tymi przekazanymi do Krajowego Biura Wyborczego Delegatury w Kielcach w ostatniej informacji kwartalnej o liczbie wyborców objętych rejestrem wyborców wg stanu na dzień 30 września 2017 r. Pierwsza rozbieżność dotyczyła wypełnienia rubryki *Liczba wyborców ogółem*. W rubryce wpisano 5 262 wyborców, natomiast zgodnie z wpisaną w meldunku regułą dotyczącą wypełnienia tego pola, w rubryce tej powinna być wpisana liczba 5 270 tj. suma z punktów dotyczących *liczby wyborców wpisanych z urzędu* – 5 256 oraz *liczby wyborców wpisanych na wniosek* – 14. Ponadto nieprawidłowo został wpisany i powinien zostać skorygowany, warunek dotyczący wypełnienia rubryki *liczba wyborców wpisanych na wniosek*. Oprócz zapisu, który aktualnie jest w meldunku, powinno zostać dopisane, że od ustalonego wyniku należy odjąć liczbę osób, o których mowa w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1316). Również w meldunku szczegółowym stwierdzono rozbieżności. Po pierwsze, w podziale na poszczególne obwody głosowania umieszczono liczbę wyborców ustaloną niezgodnie z warunkiem wpisanym w meldunku tj. 5262. Po drugie liczba mieszkańców i wyborców nie została przedstawiona w podziale na okręgi wyborcze dla wyboru rady gminy.

Sprawdzono również, czy do sytemu wprowadzona jest aktualna geografia wyborcza tj. zgodna z uchwałą nr XXVIII/151/2012 Rady Gminy Rytwiiany z dnia 29 października 2012 r. w sprawie podziału gminy na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym

(Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2012 r., poz. 3168) oraz uchwałą nr XXXII/177/2013 Rady Gminy Rytwiany z dnia 23 stycznia 2013 r. w sprawie podziału Gminy Rytwiany na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2013 r., poz. 952) zmienionej uchwałami nr XLVIII/248/2014 Rady Gminy Rytwiany z dnia 20 marca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r., poz. 1105) oraz nr LIII/268/2014 Rady Gminy Rytwiany z dnia 28 sierpnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r., poz. 2442).

Weryfikacja geografii wyborczej sporządzonej w systemie informatycznym, w którym gmina prowadzi rejestr wyborców nie wykazała rozbieżności z obowiązującymi uchwałami.

Na miejscu poproszono o wydruk zgromadzonych w systemie danych opisujących sprawdzane informacje dodatkowe o wpisaniu i skreśleniu z rejestru wyborców, które poddano wyrywkowej analizie w celu sprawdzenia czy odzwierciedlają stan faktyczny. Na wydrukach, dotyczących informacji dodatkowych o wpisaniu i skreśleniu, system m. in. nie generował wymaganych wykreśleń, nie wskazał przyczyny wpisania do rejestru wyborców, nie wypełnił części rubryk lub wpisał w nich 00:00:00.

Ponadto na indywidualnych wydrukach dotyczących osób skreślonych z rejestru wyborców ze względu na pozbawienie prawa wybierania, w części dotyczącej daty od kiedy osoba została pozbawiona prawa wybierania, była wpisana data otrzymania zawiadomienia w sprawie. Zgodnie z wyjaśnieniem pracownika, wynika to ze sposobu w jaki były wypełniane rubryki na etapie zakładania informacji dodatkowej w systemie.

Ponadto na jednym wydruku, dotyczącym osoby która jest wpisana do rejestru wyborców, nie była wypełniona część dotycząca adresu jej ostatniego zameldowania na pobyt stały (Ed.5010.5.2014.LS).

Podczas kontroli poproszono również o wydrukowanie łącznego wykazu obejmującego wszystkie informacje dodatkowe o wpisaniu i skreśleniu, który następnie porównano z wykazem informacji dodatkowych wprowadzonych do modułu CRID w zakresie: typu informacji dodatkowej, nr ewidencyjnego PESEL, sygnatury sprawy. Analiza danych wykazała braki w zakresie wskazanych sygnatur, które najczęściej dotyczyły pojedynczych znaków.

III Informacje dodatkowe o wpisaniu i skreśleniu oraz zbiór przejściowy

Założone informacje dodatkowe o wpisaniu do rejestru wyborów dotyczyły:

- **10** wyborców stale zamieszkałych na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały (Z2A) - art. 19 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 15 i 1089),
- **1** wyborcy nigdzie niezamieszkałego, przebywającego stale na obszarze gminy (Z2B) - art. 19 § 2 Kodeksu wyborczego,
- **3** wyborców stale zamieszkałych na obszarze gminy pod innymi adresami aniżeli adresy ich zameldowania na pobyt stały na obszarze tej gminy (Z2C) - art. 19 § 3 Kodeksu wyborczego.

Na miejscu sprawdzono jakie okoliczności spowodowały, że dla jednego wyborcy założona została informacja dodatkowa o wpisaniu typu Z2B. Udzielone wyjaśnienia potwierdziły, że typ informacji został prawidłowo ustalony.

Zbadano 5 losowo wybranych postępowań dotyczących wpisania wyborcy do rejestru wyborców (typ informacji/sygnatura sprawy: Z2A-Ed.5010.4.2015.LS, Z2A-Ed.5010.1.2015.LS, Z2C-Ed.5010.6.2014.LS, Z2B-Ed.5010.5.2014.LS, Z2C-Ed.5010.7.2014.LS).

W wyniku kontroli stwierdzono, że wszystkie wnioski o wpisanie wyborców do rejestru wyborców były prawidłowo wypełnione oraz kompletne tzn. zostały podpisane, złożone wg aktualnego wzoru i dołączono do nich podpisane pisemne deklaracje, w których wnioskodawcy podali swoje obywatelstwo i adres stałego zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wszystkie osoby we wniosku zaznaczyły właściwy artykuł (art.18 §9/art.19) na podstawie, którego wnosili o wpisanie do rejestru wyborców, nie zaznaczyły natomiast do której części rejestru wyborców wnioskuje o wpisanie (część A/B) – uzyskano zapewnienie, że będzie na to zwracana uwaga na etapie osobistego składania wniosków. Podczas kontroli potwierdzono, że dane zawarte we wnioskach zgodziły się z danymi wprowadzonymi do systemu informatycznego, w którym prowadzony jest rejestr wyborców.

Podczas dalszego sprawdzania dokumentów, stwierdzono, że we wszystkich badanych sprawach decyzje o wpisaniu do rejestru wyborców zostały wydane w terminie. Dane umieszczone w decyzjach odzwierciedlały stan faktyczny. W jednym przypadku na wniosku nie odnotowano daty wpływu do Urzędu (Z2A-Ed.5010.1.2015.LS).

Wszystkie decyzje o wpisaniu do rejestru wyborców zostały skutecznie doręczone, odebrano je osobiście za pokwitowaniem. Wszystkie decyzje były podpisywane przez Sekretarza Gminy działającego z upoważnienia Wójta Gminy.

W zakresie stosowania przepisów Kodeksu wyborczego, należy wskazać, że we wszystkich decyzjach Wójta, prawidłowo został użyty art. 20 § 1 Kodeksu wyborczego, który bezpośrednio odnosi się do wydawania decyzji w sprawie rejestru wyborców. Natomiast w części decyzji (np. sprawy: Z2A-Ed.5010.4.2015.LS, Z2A-Ed.5010.1.2015.LS) pojawiła się niespójność, ponieważ w podstawie prawnej wskazywano art. 19 § 1 Kodeksu, który odnosi się do wyborców stale zamieszkałych na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały, a w treści uzasadnienia wskazano art. 19 § 3 Kodeksu, który dotyczy wyborców stale zamieszkałych na obszarze gminy pod innymi adresami aniżeli adresy ich zameldowania na pobyt stały na obszarze tej gminy. W sprawie Z2B-Ed.5010.5.2014.LS, część treści uzasadnienia dotyczyła wyborcy stale zamieszkałego „W toku postępowania ustalono, że wnioskodawca

faktycznie zamieszkuje pod wskazanym adresem....” natomiast zgodnie z wyjaśnieniami pracownika sprawa dotyczyła wyborcy, nigdzie niezamieszkałego przebywającego stale na terenie gminy, i to dla takiego wyborcy został nadany typ informacji dodatkowej tj. Z2B.

Analizując dalej dokumentację ustalono, że w jednym przypadku (Z2A-Ed.5010.1.2015.LS) osoba złożyła pisemne podanie o wpisanie do rejestru wyborców, które było niekompletne. Wnioskodawca został wezwany do uzupełnienia wymaganych dokumentów w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku. Osoba niezwłocznie uzupełniła wymagane dokumenty i decyzja w sprawie rejestru wyborców została wydana w terminie. Jednak jeżeli wnioskodawca skorzystałby z zakreślonego terminu na uzupełnienie, wskazanego w wezwaniu, to decyzja zostałaby wydana po terminie.

W trakcie procedury wydawania decyzji w sprawie rejestru wyborców, jedną z najważniejszych czynności jest wypełnienie obowiązku wskazanego w art. 20 § 2 Kodeksu wyborczego tj.: **„Wójt przed wydaniem decyzji, o której mowa w § 1, jest obowiązany sprawdzić, czy osoba wnosząca wniosek o wpisanie do rejestru wyborców spełnia warunki stałego zamieszkania na obszarze danej gminy”**. Podczas analizy dokumentacji w tym zakresie stwierdzono, że we wszystkich badanych sprawach, zakres przeprowadzonej procedury dotyczącej potwierdzenia stałego zamieszkania należy uznać za wystarczający. W jednej sprawie, pracownik wystąpił i uzyskał od sołtysa oświadczenie w sprawie osoby, która złożyła wniosek a w czterech sprawach, ustalone przez pracownika okoliczności, które łączą wnioskujących z gminą zostały opisane w notatkach służbowych.

Natomiast w trakcie kontroli okazało się, że zakres przeprowadzonego postępowania, na etapie potwierdzania stałego zamieszkania wnioskujących, był szerszy niż ten opisany w notatkach służbowych. Pracownik wyjaśnił, że w dokumentacji wskazał tylko te okoliczności, które wg niego było najistotniejsze. Na miejscu zwrócono uwagę, że notatki nie zawierały opisu, z którego by wynikało w jaki sposób ustalone zostały informacje w nich wskazane.

W związku z wątpliwościami osoby prowadzącej rejestr co do sposobu podjęcia skutecznych działań w celu potwierdzenia stanu faktycznego i okoliczności wskazanych we wniosku o wpis do rejestru wyborców, kontrolujący podkreślili, że bardzo istotne jest dokumentowanie postępowania sprawdzającego, przeprowadzonego przed wydaniem decyzji o wpisaniu lub odmowie wpisania do rejestru wyborców, czy osoba wnosząca wniosek spełnia warunki stałego zamieszkania na terenie gminy. Nie ma możliwości określenia jednolitych wytycznych co do sposobu sprawdzenia spełnienia warunków stałego zamieszkania na terenie gminy, ponieważ za każdym razem zakres

postępowania wyjaśniającego powinien wynikać z okoliczności sprawy. To na organie prowadzącym rejestr ciąży obowiązek podjęcia skutecznych działań w celu ustalenia, czy wnioskodawca faktycznie stale zamieszkuje na terenie gminy. W związku ze zgłaszanymi wątpliwościami Państwowa Komisja Wyborcza wielokrotnie wskazywała, że zgodnie z art. 5 pkt 9 Kodeksu wyborczego, **przez stałe zamieszkanie należy rozumieć zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu**. Sprawdzenie w tym zakresie jest zatem oceną **faktu zamieszkania i okoliczności sprawy świadczących, że w miejscu pobytu koncentrują się ważne interesy życiowe, majątkowe i inne danej osoby**. W związku z powyższym należy przyjąć, że przy procedurze weryfikacji stałego zamieszkania, wskazane jest podjęcie przez Wójta takich działań, które pozwolą jednoznacznie potwierdzić wskazane aspekty. Ustalona przez organ prowadzący rejestr procedura weryfikująca musi być dostosowana m. in. w ten sposób aby sprawdzenie nie naruszało przepisów obowiązującego prawa i umożliwiło wydanie decyzji o wpisaniu lub odmowie wpisania do rejestru wyborców w terminie określonym w art. 20 § 1 Kodeksu wyborczego, tj. w ciągu 3 dni od dnia wniesienia wniosku. Ponadto wszystkie dokumenty, ustalenia i cała procedura ze sprawdzenia powinna być opisana w notatce, a uzyskane w trakcie badania dokumenty dołączone do sprawy. Podczas przeprowadzenia postępowania sprawdzającego powinny być również brane pod uwagę wskazówki zawarte w przekazanych gminom, stanowiskach Państwowej Komisji Wyborczej w tym zakresie m. in. w wyjaśnieniach z dnia 9 czerwca 2016 r. znak: ZPOW-420-4/16 dotyczących „problematyki stałego zamieszkania”.

We wszystkich przypadkach badane zawiadomienia o wpisaniu wyborców do rejestru wyborców, wysłane do gmin rewersu, zostały sporządzone wg aktualnego wzoru. W części wysłanych zawiadomień nie stosowano wymaganych wykreśleń tj. nie wskazywano czy gmina do której jest przekazywane zawiadomienie jest gminą aktualnego czy ostatniego zameldowania na pobyt stały wyborcy (2 sprawy: Z2A-Ed.5010.4.2015.LS, Z2A-Ed.5010.1.2015.LS) oraz w części dotyczącej wskazania Wójta/Burmistrza/Prezydenta Miasta, który jest nadawcą (1 sprawa: Z2B-Ed.5010.5.2014.LS). Ponadto w górnym lewym rogu, dwóch zawiadomień została umieszczona pieczęć z danymi Urzędu Gminy w Rytwianach, natomiast zgodnie ze wzorem w tym miejscu wystarczające jest wskazanie danych dotyczących Wójta Gminy. W 1 przypadku zawiadomienie zostało przekazane pocztą tradycyjną za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, w 2 przypadkach za pośrednictwem Portalu Informacyjnego Administracji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Na zawiadomieniach wysłanych przez PIA nie stosowano adnotacji o dacie ich wysłania. Zawiadomienia zostały podpisane z upoważnienia Wójta Gminy przez Sekretarza Gminy. Wszystkie gminy, do których były

kierowane zawiadomienia założyły informacje dodatkowe „na rewersie”, co wskazuje, że zawiadomienia zostały skutecznie doręczone.

Ponadto przeanalizowano 14 adresów pod którymi, wyborcy zostali wpisani do rejestru wyborców na własny wniosek zwracając szczególną uwagę na sytuacje wielokrotnego wpisania osób pod tym samym adresem większej liczby osób. W trakcie kontroli stwierdzono wskazywanie tych samych adresów stałego zamieszkania, jedynie - zgodnie z wyjaśnieniem osoby prowadzącej rejestr, w uzasadnionych sytuacjach. Odnotowano 2 przypadki wskazania tego samego adresu zamieszkania przez 2 osoby, są to małżeństwa prowadzące wspólnie gospodarstwa rolne, mieszkające, w jednym przypadku we własnym domu, a w drugim w domu rodzinnym jednego z małżonków.

Największa liczba wpisanych do rejestru wyborców na wniosek dotyczyła okręgów wyborczych nr 4, 6 i 8 - po 2 wyborców w każdym okręgu. Szczegółowa analiza w tym zakresie nie budziła wątpliwości, ponieważ wszystkie wpisy do rejestru wyborców mają rozkład na terenie całej gminy we wszystkich okręgach wyborczych.

Natomiast założone informacje dodatkowe o skreśleniu z części A rejestru wyborców dotyczyły:

- 9 wyborców pozbawionych prawa wybierania - § 6 ust. 1 pkt 1 powołanego rozporządzenia (R41),
- 14 wyborców wpisanych do rejestru wyborców w innych gminach - § 6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie rejestru wyborców (R42),
- 3 wyborców wpisanych do rejestru wyborców w tej samej gminie, ale zamieszkałych pod innymi adresami niż adresy ich zameldowania na pobyt stały - § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie rejestru wyborców (R43).

Losowo wytypowano i sprawdzono 3 informacje o skreśleniu założone dla osób pozbawionych prawa wybierania (sygnatury sprawy: INs316/16, INs 229/15 i INs.33/15). Na dwóch zawiadomieniach została umieszczona pieczęć potwierdzająca datę wpływu do Urzędu, w 1 sprawie zastosowano wyłącznie adnotację pracownika określającą datę otrzymania. Podczas analizy zawiadomień ustalono, że w badanych sprawach powodem utraty prawa wybierania było ubezwłasnowolnienie całkowite.

Szczegółowo przeanalizowano daty założenia informacji dodatkowych dla wskazanych osób w module CRID. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Analogicznie sprawdzono 5 informacji dodatkowych o skreśleniu założonych dla osób wpisanych do rejestru wyborców w innych gminach (sygnatury spraw: WSO.5010.1.44.215.WR, OS.5010.05.2015, SO-I.5010.7.2015, AO-D-IV-I.5010.1.670.214.DKU, SO.5010.15.2014). Zawiadomienia o wpisaniu wyborcy do rejestru wyborców wpływały do Urzędu Gminy w Rytwianach pocztą tradycyjną, faksem oraz za pośrednictwem Portalu Informacyjnego Administracji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Na jednym zawiadomieniu została umieszczona pieczęć z datą

wpływu do Urzędu. W 3 sprawach zamieszczono adnotacje pracownika o dacie wpływu. W ostatniej sprawie, zawiadomienie nie posiadało jakiegokolwiek adnotacji natomiast do sprawy była dołączona koperta, zawierająca pieczęć z datą wpływu.

Na miejscu sprawdzono z jaką datą system w którym gmina prowadzi rejestr wyborców, skreśla z rejestru wyborców osoby co do których otrzymano zawiadomienie o wpisaniu do rejestru wyborców w innej gminie lub o pozbawieniu prawa wybierania. Ustalono, że system skreśla osoby z datą, wypełnienia rubryki „data zawiadom.”. Ze względu na ogólny tytuł rubryki, do tej pory wpisywano w niej datę sporządzenia zawiadomienia w sądzie lub gminie rewersu.

Kontrolujący wskazali, żeby skontaktować się z firmą, która serwisuje oprogramowanie w celu ustalenia sposobu wypełniania rubryki i możliwości wpisania w niej nie daty sporządzenia zawiadomienia (która nie ma znaczenia w sprawie) a daty jego otrzymania, przez co osoby byłyby skreślane z rejestru wyborców z dniem podjęcia wiedzy na temat przesłanki powodującej taką konieczność.

Zgodnie z danymi wprowadzonymi do modułu CRID, w odrębnym zbiorze przejściowym, w wersji elektronicznej oraz papierowej powinno być przechowywanych 8 informacji dodatkowych dotyczących 6 osób, i tak:

- 2 wyborców stale zamieszkałych na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały - art. 19 § 1 Kodeksu wyborczego (Z2A),
- 2 wyborców stale zamieszkałych na obszarze gminy pod innymi adresami aniżeli adresy ich zameldowania na pobyt stały na obszarze tej gminy - art. 19 § 3 Kodeksu wyborczego (Z2C),
- 1 wyborcy pozbawionego prawa wybierania - § 6 ust. 1 pkt 1 powołanego rozporządzenia (R41),
- 1 wyborcy wpisanego do rejestru wyborców w innej gminie - § 6 ust. 1 pkt 2 powołanego rozporządzenia (R42),
- 2 wyborców wpisanych do rejestru wyborców w tej samej gminie, ale zamieszkałych pod innymi adresami niż adresy ich zameldowania na pobyt stały - § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie rejestru wyborców (R43).

Natomiast podczas kontroli ustalono, że w zbiorze przejściowym zarówno w wersji papierowej jak i elektronicznej znajdowała się jedna sprawa, co do której roczny okres przechowywania już upłynął (data wyłączenia 07.11.2016 r.).

W trakcie kontroli poddano analizie, czy faktycznie zaistniały przesłanki powodujące konieczność wyłączenia informacji dodatkowych i czy zastosowana procedura była prawidłowa. Sprawdzono w tym zakresie, wszystkie informacje dodatkowe (typ informacji-sygnatura sprawy: Z2C-R43-SO 51153/12/06, Z2C-R43-SO51153/14/06, Z2A-Ed.5010.2.2014.LS, Z2A-SO51153/9/06, R42-Ed.34.2014, R41-IN S56/16). W trzech przypadkach powodem wyłączenia było zameldowanie na pobyt stały (2 zameldowania w gm. Rytwiany, 1 w gm. Maszewo), w dwóch zgon a w jednym złożone przez wyborcę oświadczenie, że rezygnuje z wpisania do rejestru wyborców.

W sprawie R42-Ed.34.2014, zwrócono uwagę, że informacja dodatkowa o skreśleniu została wyłączona w module CRID, w dniu 18.04.2017 r. z datą wyłączenia 01.04.2017 r. natomiast przesłanka powodująca konieczność wyłączenia tj. zameldowanie osoby na pobyt stały na terenie gm. Maszewo miało miejsce w dniu 09.03.2017 r. Zawiadomienie w sprawie z gm. Maszewo wpłynęło do Urzędu Gminy w Rytwianach w dniu 25 kwietnia 2017 r.

Zwrócono również uwagę, że w sprawie SO51153/14/06, uznano za skuteczne oświadczenie wyborcy, o rezygnacji z wpisania do rejestru wyborców. Natomiast zgodnie z art. 18 § 10 Kodeksu wyborczego możliwość skreślenia z rejestru wyborców, na podstawie pisemnego wniosku wyborcy dotyczy wyłącznie wpisanych na wniosek do rejestru wyborców, obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, stale zamieszkałych na obszarze gminy i uprawnionych do korzystania z praw wyborczych w Rzeczypospolitej Polskiej. W tej sprawie zdaniem kontrolujących, na podstawie wniosku wyborcy, Urząd Gminy w Rytwianach, nie był uprawniony do skreślenia osoby z rejestru wyborców.

W sprawie R41 - I NS 56/16, powodem wyłączenia był zgon osoby, który miał miejsce 27.10.2017 r. Natomiast formalne podjęcie wiedzy w tym zakresie nastąpiło w dniu 30.10.2017 r.

Pracownik poinformował, że dokumenty dotyczące informacji dodatkowych, co do których upłynął wymagany okres przechowywania na stanowisku pracy, są przekazywane do archiwum zakładowego na bieżąco. Ostatnio dokumenty przekazano 7 grudnia 2016 r. i aktualnie na stanowisku pracy nie ma takich, które można przekazać.

IV Aktualizacja rejestru wyborców

W Urzędzie Gminy w Rytwianach nie podejmowano formalnych czynności sprawdzających czy osoby wpisane na wniosek do rejestru w poprzednich latach, aktualnie faktycznie stale zamieszkują na obszarze gminy pod wskazanym we wniosku adresem. Zgodnie z wyjaśnieniem osoby prowadzącej rejestr wyborców nie ma takiej potrzeby ponieważ osoby wpisane do rejestru wyborców są przez nie widywane w Urzędzie oraz na terenie gminy.

Przed kontrolą przeanalizowano wszystkie informacje dodatkowe o wpisaniu i skreśleniu z rejestru wyborców, wykazywane przez gminę w module CRID z danymi zawartymi w bazie PESEL aplikacji ŹRÓDŁO. Sprawdzeniu i porównaniu między bazami podlegało czy osoby aktualnie posiadają zameldowanie na pobyt stały na terenie RP oraz czy wykazywana jest prawidłowa gmina zameldowania lub ostatniego zameldowania na pobyt stały. Sprawdzono również czy były przypadki aby zameldowania na pobyt stały dokonano po dniu założenia, wykazywanych w gminie, informacji dodatkowych. Porównanie wykazało 1 nieprawidłowość, dotyczącą, wykazywanej w gm. Rytwiany informacji dodatkowej typu - Z2A - sygn. SO 51153/2/06 gm. rewersu - R42 m. Kraków.

Zgodnie z danymi umieszczonymi w module CRID, osoba od dnia 11.10.2006 r. jest wpisana na wniosek do rejestru wyborców w gm. Rytwiany. W dniu wpisania do rejestru wyborców w gm. Rytwiany, osoba była zameldowana na pobyt stały w m. Kraków (okres zameldowania od dnia 17.09.2004 r. do dnia 08.07.2010 r.). Następnie osoba w dniu 08.07.2010 r. dokonała zameldowania na pobyt stały, pod innym adresem na terenie m. Kraków, co powinno było spowodować ujęcie w rejestrze wyborców z urzędu, pod nowym adresem i wyłączenie wykazywanych w tamtym okresie kart kolorowych w gminach, co nie nastąpiło.

Nie podejmowano decyzji o odmowie wpisania do rejestru wyborców.

Nie wnoszono reklamacji na nieprawidłowości w rejestrze wyborców.

Nie było przypadków udostępniania danych z rejestru wyborców do wglądu.

Nie odnotowano wykreślenia z rejestru wyborców, decyzją wójta, osoby wpisanej do rejestru w poprzednich latach.

Zalecenia pokontrolne:

W odniesieniu do spraw związanych z przeprowadzoną kontrolą rejestru wyborców sformułowano następujące uwagi i wnioski w wyniku których zaleca się:

1. **Wystąpić do m. Kraków, w sprawie SO 51153/2/06, z zapytaniem, dlaczego pomimo wystąpienia przesłanki stanowiącej podstawę do wyłączenia informacji dodatkowej tj. zameldowanie osoby na pobyt stały pod nowym adresem, nie dokonano aktualizacji w rejestrze wyborców.**
2. **Przechowywać w zbiorze przejściowym w wersji elektronicznej oraz papierowej: informacje dodatkowe, dokumenty stanowiące podstawę ich wprowadzenia oraz dokumenty stanowiące podstawę do wprowadzenia zmian wyłącznie przez okres 1 roku od daty ich wyłączenia.**
3. **Przenieść ze zbioru przejściowego do aktualnych spraw, informacje dodatkowe typu Z2C i R43 dot. sprawy SO51153/14/06. Ponadto należy pisemnie poinformować osobę, że złożone oświadczenie o rezygnacji z wpisania do rejestru wyborców jest nieskuteczne a osoba pozostaje ujęta w rejestrze wyborców pod adresem dotychczasowego wpisania do rejestru wyborców na wniosek. W piśmie powinna być zawarta informacja, że jeżeli osoba aktualnie chce zostać ujęta w rejestrze wyborców pod adresem zameldowania na pobyt stały musi złożyć w Urzędzie Gminy w Rytwianach oświadczenie, że ponownie stale zamieszkała na obszarze gminy pod adresem zameldowania na pobyt stały - § 7 ust. 6 powołanego rozporządzenia.**
4. **Stosować wykreślenia dotyczące wskazania czy gmina do której jest przekazywane zawiadomienie jest gminą aktualnego czy ostatniego zameldowania na pobyt stały, w wysyłanych zawiadomieniach o wpisaniu wyborcy do rejestru wyborców. Wykreślenia powinny być również wskazywane w części wskazującej Wójta/Burmistrza/Prezydenta Miasta, który jest adresatem zawiadomienia. W górnym lewym rogu, jako wystarczające jest wskazanie Wójta, który jest nadawcą zawiadomienia.**

5. Poprawić wydruki z systemu informatycznego, w którym gm. prowadzi rejestr wyborców, dotyczące poszczególnych informacji dodatkowych, w zakresie wykreśleń i wypełniania rubryk. Zmienić dane, dotyczące informacji dodatkowych o skreśleniu, założonych w systemie w którym gmina prowadzi rejestr wyborców, w taki sposób aby po wygenerowaniu indywidualnych wydruków, w części dotyczącej od kiedy osoba została pozbawiona prawa wybierania była wskazana data postanowienia sądu a nie jak to było do tej pory data wpływu zawiadomienia do Urzędu. Doprowadzić aby system, prawidłowo generował meldunek kwartalny. Uzupełnić, w systemie informatycznym w którym gmina prowadzi rejestr wyborców, adres ostatniego zameldowania na pobyt stały jednego z wyborców wpisanych do rejestru wyborców na wniosek (Ed.5010.5.2014.LS). Poinformować co zostało ustalone w sprawie daty jaka powinna być wpisywana w rubryce „data zawiadom.”.
6. Wydawać decyzje o wpisaniu lub odmowie wpisania do rejestru wyborców, w zakresie przepisów Kodeksu wyborczego stosowanych w decyzji Wójta, stosując jako podstawowy art. 20 § 1 Kodeksu wyborczego. Natomiast w przypadku stosowania w decyzjach art. 19 Kodeksu wyborczego, wskazywać wyłącznie właściwy paragraf tego artykułu w zależności od tego, który z wyborców wymienionych w ustawie złożył wniosek. Treść uzasadnienia każdorazowo powinna być zgodna ze stanem faktycznym dotyczącym osoby, co do której wydawana jest decyzja.
7. Zapewnić możliwość bieżącego podjęcia wiedzy na temat przesłanek stanowiących podstawę zaktualizowania lub wyłączenia informacji dodatkowych o skreśleniu z rejestru wyborców - dotyczy kolejnych spraw analogicznych do tej z gminą rewersu Maszewo.
8. Porównać dane opisujące informacje dodatkowe wykazywane w module CRID i w systemie w którym gmina prowadzi rejestr wyborców, z dokumentami stanowiącymi podstawę ich założenia w celu ustalenia w którym z systemów należy dokonać korekty (dotyczy niejednocilicie wykazywanych sygnatur spraw, pomiędzy wskazanymi systemami).
9. W przypadku wyłączenia informacji dodatkowych o skreśleniu, w których przesłanką powodującą taką konieczność był zgon osoby, za datę wyłączenia należy przyjąć dzień od, którego możliwe było formalne podjęcie wiedzy w tym zakresie.
10. W kolejnych sprawach, w przypadku złożenia przez osobę niekompletnego wniosku o wpisanie do rejestru wyborców, w przypadku podjęcia przez Wójta decyzji o wezwaniu do uzupełnienia wniosku należałoby wskazać krótki termin na jego uzupełnienie tj. na tyle krótki aby wada mogła zostać usunięta przed upływem terminu dla Wójta na wydanie decyzji w sprawie. Mając na względzie, że procedura postępowania w takiej sytuacji nie została określona, należy uznać, że dopuszczalne byłoby również podjęcie przez Wójta decyzji w sprawie odmowy wpisania do rejestru wyborców ze względu na braki formalne (np. w tym przypadku brak wniosku, pisemnej deklaracji oraz kserokopii ważnego dokumentu potwierdzającego tożsamość) z jednoczesnym pouczeniem, o właściwej procedurze składania wniosku o wpisanie do rejestru wyborców oraz wymaganych dokumentach.

11. Stosować na dokumentach dotyczących prowadzenia rejestru wyborców, pieczęci potwierdzających dzień ich otrzymania lub wysłania.

Ogólne uwagi z kontroli na bieżąco omawiano z Panią Lidią Skład prowadzącą rejestr wyborców.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden z przeznaczeniem dla jednostki kontrolowanej.

Na ustalenia niniejszej kontroli przysługuje kontrolowanemu złożenie uwag w terminie 7 dni od daty otrzymania protokołu.

Protokół podpisali:

WOJTY GMINY

mgr Grzegorz Forkasiewicz

(kierownik jednostki kontrolowanej)

Z up. WÓJTA

Lidia Skład
INSPEKTOR

(osoba prowadząca rejestr wyborców)

29 -11- 2017

(data sporządzenia protokołu)

Starszy Specjalista

Anna Szymkiewicz-Cieślak

(kontrolujący - Anna Szymkiewicz-Cieślak)

Główny Specjalista

Karol Plech

(kontrolujący - Karol Plech)

DYREKTOR DELEGATURY

mgr Adam Michcik

(dyrektor delegatury)